

SLOVENE

Štev. 81. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.

(vhod čez dvorišče nad tiskarno).

Z urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 11. aprila 1904.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.

Vsprejema naročila, inserate in reklamacije. — Inserati se računajo enostopna petivista (dolžina 72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvista 20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Upraviškega telefona šte. 188.

P. n. deželnozborskim volilcem v kmetskih občinah sodnih okrajev Kranj, Škofja Loka in Tržič!

Sijajni izid volitve dne 7. t. m. ostane zapisan z zlatimi črkami v zgodovini političnih bojov, katere bje pošteno kmetsko ljudstvo slovensko zoper svoje sovražnike.

Nič ni pomagala besna agitacija nahujskanih liberalnih pomagačev, nič vladna podpora, nič pomilovanja vredno vedenje nekaterih zapeljancev in pa izdajic svojega lastnega kmetskega stanu, nič na kupe raztrošeni z lažmi natiskani liberalni papir: ob zavednosti in skalnatotrdni značajnosti gorenjskih mož so se razbile vse spletke in nasilje ljudskih sovražnikov in njihovih podrepnikov.

Podpisani odbor smatra kot svojo prijetno dolžnost, da častitim p. n. volilcem na sijajni zmagi ljudske misli in kmetske zavesti najiskreneje čestita in se obenem zahvali za zaupanje, izkazano z izvolitvijo od katoliško-narodne stranke priporočanega kandidata.

Slava zavednim kmetskim volilcem!

V Ljubljani, 11. aprila 1904.

Osrednji volilni odbor
katoliško-narodne stranke.

Zatiralci svobode.

Na zavodu, ki nosi ime »Jules Simon«, so napisali Francozi besede: »Dieu, patrie, liberté.« Ob svojem času je bil to klic, s katerim so šli v boj proti katoliščinom. Hugenoti, ki so razdirali cerkev, so se sklicivali na to, da verujejo le v Boga, ne pa v cerkev, in revolucija je proglasila prirodo za Boga. Katolicizem jim je bil premalo naroden, premalo francoski. Zato so ga napadali pod krinko domovinstva. Posebno so pa napadali cerkev, da »zatira svobodo«.

In danes? Ako bi vstal danes iz groba francoski socialist Jules Simon in bi zaklical besede: »Dieu, patrie, liberté! — Bog, domovina, svoboda!« — bi ga proglasili za črnega »klerikalca«.

Framasonstvo, ki se je pod krinko liberalizma polastilo državne oblasti, je to devizo najprej sramotno zlorabljalo, a potem še sramotneje izdalo. Iz šolstva je odpravilo vero v Boga in mlade duhove napaja z brezbožnimi nauki. Vse verske podobe, da, tudi podobo Križanega, so pometali iz šol, in zdaj poučujejo mladino v duhu materializma, ki ne pozna ne Boga, ne božjih zapovedi.

Z nečuvno strastjo preganjajo najboljše državljane iz države in s tem slabe moč svoje domovine. Ali niso napadali katoličanstva zaradi tega, ker uči pokorščino do postavne oblasti? Ali najboljša bramba domovine je ljudstvo, ki je vzgojeno v krščanskem duhu, ki je duh mirnega političnega in gospodarskega razvoja, kateri edini more državo narediti močno in trajno? Iz uradništva in iz armade preganjajo vse može, kateri so še kristjani po mišljenju in življenju, da jih nadomesté z divljimi in nestrpnimi pristaši sedaj vladajoče framasonske stranke. Pri banketu, ko so že spravili pod kapo številne steklenice šampanjca, je kričal mornariški minister Pelletan: »Če jaz ne bi bil minister, bi rekel odkrito: Mi hočemo uni-

čiti katoliško cerkev!« V dobi, ko se druge države izkušajo okrepiti in pripraviti svoje armade za brambo, mornariški minister nima druge skrbi, kakor iz mornarice preganjati katoliške častnike in admirale.

Combes, kateri na čelu svoji kliki kriči, da koraka v boj »proti sovražniku«, se ne bori proti sovražniku domovine, ampak proti miroljubnim državljanom, katerih želja je, da bi smeli v cerkvah moliti za blagor domovine. Zaprl je z nasilstvom na tisoče katoliških šol, je izgnal kartuziance, ki so na svojih gorah med nebom in zemljo molili in ubogemu ljudstvu izkazali neštete dobrote. V Ploermelu je 1.200 vojakov nagnal na otroke in šolske brate; žal mu je, da ni mogel izgnati vseh, kajti eden je umrl, ko so ga vrgli iz šole. Dvajset tisoč redovnikov in redovnic, katerih življenje je bilo posvečeno ljubezni do bližnjega, so z bajoneti izgnali čez mejo. Tisoči šolskih otrok, kateri so vzivali v krščanskih šolah pouk, o katerem so morali celo državni nadzorniki priznati, da je boljši od državnega, je brez šole in čaka, da na povelje vlade občine nabere ogromne svote, ki so potrebne za zgradbo toliko novih šol in sirotišnic.

Zato se zbirajo katoličani pod praporom nacionalizma in domoljublja, da zbude v Francozih vsaj zavest, da to delovanje uničuje ne le cerkve, ampak tudi domovino in slabi francoski narod, kateri se ne bo mogel obraniti, ako se npravno ne prerodi in ne ozdravi od strašnih moralnih bolezni.

Kdo more vzpriči teh nečuvnih atentatov na svobodo vesti še očitati katoličanstvu, da je ono sovražno svobodi? Ako je kaka katoliška država kdaj kakega krivoverca kot veleizdajavca in hujskača proti obstoječemu redu kaznovala, da obrani ljudstvo pred njegovimi nauki, se danes to tisočero povečano očita katoliški cerkvi, češ da je ona zatirala svobodo. Poglejte zdaj, kdo je oni, ki zatira svobodo vesti!

Tisočeri mirni državljani, ki imajo edino to pregreho, da žele tudi pod francoskim jarmom živeti v milosti božji, morajo vsled tega oropani in zasramovani, bežati iz domovine, spremljani od zasmeha ljudi, ki so svobodo porabili za to, da ubijejo svobodo. To so dejanja »rodoljubnega liberalizma.«

Državni zbor

bo baje pričel svoje zasedanje šele 26. t. m. Vlada je opustila namen sklicati drž. zbor 19. t. m. »Zeit« pravi, da je temu vzrok obisk angleškega prestolonaslednika na Dunaju.

Sestanek ministrov.

Sestanek italijanskega ministra Tittoni-ja z avstrijskim zunanjim ministrom Goluchowsky m v soboto je vzbudil v političnem svetu precej zanimanja. Dunajski listi so prinesli komentarje, a gotovega ne vedo poročati. »N. Fr. Presse« je poročala: Politična vprašanja, ki so ločila Avstrijo in Italijo, so vsa rešena. Kar se tiče gospodarskih vprašanj in njih rešitve, italijanska vlada ve, da obstojajo težkoče, a te so le tehnične narave in niso v zvezi s političnimi namerami avstrijskimi. Zato bo treba stremeti za tem, da se izogne daljnji provizorij. Glavni namen sestanka pa je bilo osebno zblizanje obeh ministrov. — Sestanek ministrov Tittonija in Goluchowskega se je imel najprej vršiti v Benetkah, ker bi pa se zdelo to srečanje samo slučajno, se je izvolila Opatija, da dobi sestanek večji pomen. List »Gazeta di Venetia« omenja, da je imela Italija v zadnjem času dovolj vzroka, da ni zaupala dunajskemu ministrstvu. Niti glede vprašanja italijanske univerze v Trstu, niti glede trgovinskih pogodb si Avstrija ni pridobila simpatij italijanskega prebivalstva. Tudi glede Balkana je želeli, da se doseže sporazumjenje med Avstrijo in Italijo. — O uspehih teh posvetovanj med ministroma ni nič gotovega znanega. V maju pa bo morda minister Tittoni v italijanski zbornici poročal o vtihih, ki jih je dobil v Opatiji. Neki dunajski dopisnik poroča, da je bil videti Tittoni dobre volje, in da se je videlo, da ni nezadovoljen zapustil Opatije.

LISTEK.

Zadnja laž.

Poleg francoskega.

»Babica, André je pisal. On pride in jaz sem brz sem hitela, da Ti prinesem to veselo novico; kajti presenečenje bi Te lahko preveč razburilo, če bi slišala naenkrat njegov glas«.

Stara, slepa žena v naslonjaču se zgane in se skuša smejati. Globoke brazde temnijo njeno čelo. Teh par kapljic krvi, ki se kroži po njenih žilah, ji stopi v obraz in ji rdeči rmenkasto lice. Njene tresoče se roke oklepajo Julijine bele ročice in vzdihujoč povprašuje:

»Zakaj si prenehala govoriti? Zakaj so Tvoje roke tako vroče! Povej mi resnico! Saj veš, da sem še iz onih dobrih starih časov, ko so še imeli ljudje pogum, vse prenesti. Zdravniki so Te opozorili, da ugasuje luč mojega življenja, in Ti si poklicala svojega moža, da mi zatise slepe oči«.

Julija se je komaj obvladovala.

»O, babica, kako moreš kaj takega mi-

sliti. Dr. Lorlin mi je včeraj rekel, da Ti je znatno boljše. V dveh, treh tednih se bodeš zopet po našem vrtu sprehajala, potem mi pač moraš obljubiti, da bodeš v bodoče bolj previdna«.

»Moje drago srce! Kako si dobro, kakor angel. Toda jaz si ne zidam gradov v oblake. André se ne povrne s potovanja tako brez vzroka«.

»Babica, pa si že pozabila, da mora biti do dirke tu?«

Stara, slepa žena molči malo časa, kakor bi premišljevala skrivnosti, potem pa zašepeče:

»Povej, ali veš za gotovo, da je odpotoval? Slep, bolni starci se lahko kaj natveze«.

Julija zardi in jo prekine.

»Babica, tega bi ne bila pričakovala od Tebe. Zakaj bi se Ti bila zlagala, Tebi, ki Te ljubim in spoštujem, kakor lastno mater?«

»Ne srđi se, moj otrok! Hudobni jeziki so mi rekli, da ne ravna Tvoj mož lepo s teboj in da Ti dela njegova lahkomišelnost in brezbriznost mnogo žalosti«.

»Ti niso menda tudi pripovedovali, da

me muči, da me je zapustil? O, te grde klepetulje!«

»To je torej prazno besedičenje, samo iznajdba nevoščljivih ljudi? In vidva se še ljubita vedno tako vroče in iskreno, kakor tedaj, ko sem vajine zaroko blagoslovila?«

Julija pogleda v nemem obupu proti nebu in prosi, da naj ji dajo nebeške sile moči.

»Ti si tisti dan naju osrečila, babica. Danes se ljubiva še iskreneje, kakor tedaj, ko si najino srčno zvezo blagoslovila«.

»Hvala Ti, moj otrok, Ti si mi vzela veliko težo s srca. Toda oprost, da Te mudim, povej, če ne kali kakšna senca vajine zakonske sreče, zakaj ne nosiš več poročne prstana na prstu?«

Mlada žena se stresa pri tem vprašanju, ki ji je prišlo popolnoma nepričakovano. Potem se pa ohrabri in bistro se smeječ vzklikne:

»Ampak, babica, to je že zdavnaj iz mode. Zena, ki drži kaj na lepo vedenje, bi se sramovala sneti rokavico, če nosi poročni prstan. Ta počiva v moji omari«.

Stara žena stisne plaho obrvi.

»O jej, moj otrok! Nekdaj smo imeli

poročni prstan za sveto stvar in pomenilo nam je nesrečo, če smo ga izgubili. Poročni prstan nam je bil edini kras, ki smo ga vzeli v grob. Naša sentimentalnost je bila plemenitejša, kakor vaša koketerija«.

Mlada žena je mirno poslušala. Poravnala je blazino bolnici s svojo mehko roko in šepetala:

»Bodi mirna, babica, še danes zveder si ga zopet natakneš. Sedaj moraš pa mirovati. Dr. Lorlin mi je rekel, da Te ne smem utruditi. Zadremaš malo, jaz ostanem pri Tebi«.

Bolnica je zadremala. Le tiho, tiho se splazi skozi spuščene zavese žarek luči v tiho sobo; hrušč prodira le votlo s cesté v sobo, le brnenje muh se sliši, ki letajo semintja.

Mlada žena se zgane vsakokrat, kolikorkrat voz pred vratmi obstoji. Včas se vzdigne in gre po prstih ven, da pogleda na uro. — Bode li držal besedo? Ve li, da lahko stara gospica vsak trenutek izdihne? Ali naj bi bila njena žrtev, njena nadčloveška žrtev, ki jo je prinesla, ko so ji zdravniki katastrofo prorokovali, zastoj?

O, kako se je tresla, ko je stala pred

Povsod obstrukcija.

V kapstadskem parlamentu so imeli te dni tudi obstrukcijo. Jamesonovo ministrstvo je predložilo spodnji zbornici predlogo, naj se nje število pomnoži za 11 članov. Stranka Afrikandrov (holandska stranka) je takoj pričela obstrukcijo, ki je trajala tri dni. Nasilno jo je končal W. B. Beny, ki je vstal in izjavil, da ne pusti nikomur več govoriti, da kar debato zaključuje in odreja glasovanje. Predlog je bil z 42 proti 32 glasovom sprejet.

Zarota na Haiti.

London. 9. aprila. Kako se poroča iz Kingstona na Jamaiki, so ondi odkrili novo zaroto proti predsedniku, generalu Nordu. Zarotniki so hoteli povzročiti revolucijo.

Francoška pred novimi boji.

Dne 1. maja se bodo vršile v 36.000 francoskih občin občinske volitve. „Republikansko demokratični odbor, katerega častni predsednik je bivši ministrski predsednik Waldeck Rousseau je izdal oklic, v katerem poziva Francoze, naj volijo le najboljšerepublikance“. Oklic se obrača nekoliko proti Combesovi taktiki, a v principih se strinja s Combesom. Oklic se končno poteguje za znani „blok“ in poziva vse republikance, naj nastopijo proti opoziciji. S tem je Combes lahko zadovoljen. — Opozicija pa tudi ni brezdelna in upa doseči uspehe vsled tega, ker po odpravi kongregacijskega pouka občinam narastejo novi veliki stroški. Francoski nacionalisti so imeli v Parizu velik shod, na katerem je akademik Lemaitre prorokoval opoziciji zmago, na katero pa sedaj nikakor ne moremo še verjeti. Francoski katoličani so premalo organizirani.

Combes in Pelletan sta sestavila obširno proskriptijsko listo, da iz armade in uradništva izbaceta vse one, ki jima nočejo slediti skozi drn in strn.

Značilno je prorokovanje Louis Napoleona, ki se je nedavno izrazil: „Jaz ne računam na versko krizo, ampak na finančno. Ogromno zvišanje šolskih potrebščin, veliki stroški za bodoče delavsko starostno zavarovanje in enake stvari, ne bodo dopuščale, da bi se „blok“ vedno mudil samo pri „klerikalizmu“, ampak zadeti bo moral tudi ob kapitalizem.

Balkan.

Carigrad. Bolgarsko-turška pogodba je bila 8. t. m. zvečer podpisana.

Sredec. Bolgarsko-turška pogodba, katero sta podpisala v Carigradu bolgarski diplomatski agent Načevič in predsednik min. sveta Said paša, ima sledeče glavne točke: Kneževina bolgarska se je zavezala, da bo zabranila vsaki vstaki deti prehod na svoje ozemlje kakor tudi uvoz razstreljivih snovi, kar se ima kontrolirati po mešani komisiji. Turčija se je pa zavezala, da bo izvršila v popolnem obsegu reforme, ki so bile določene v Münstergu, da pomilosti vse vjetnike, da bo podpirala vse begunce, ki se povrnejo in sploh vse kršdanske podanike, ki so bili vsled vstaje kakorkoli oškodovani, da ne bo več delala na mejah sitnosti zaradi carine, da zopet vpostavi svobodni železniški promet, da ne bo več nadlegovala bolgarskih podanikov, ki bodo imeli redne potne liste ter da bo sprejemala sposobne Bolgare v pravosodne in upravne službe. Vest o sklenjeni pogodbi je povzročila v političnih krogih veliko zadoščenje.

njim, skoraj brezzavestna, in ko jo je meril on z vprašajočim pogledom. In potem, potem ga je prosila z napol zadušnim glasom, naj pozabi za kratko urico, da ne bodeta danes, jutri zakonito več mož in žena, naj dá tolažbo umirajoči, da je njena vnukinja srečna, ljubljena žena.

»Dajte ji to tolažbo.«

Nato je André zasmehuje odvrnil:

»Še vedno tako sentimentalna? Toda naj bode, igral bodem v ti družinski idili.« Starka se je vzbudila in zdela se je, da njene tresoče se roke nekaj iščejo.

»Hitro zdravila, zadušim se, moje srce je obstalo. In André še vedno ni prišel. O, Julija, moja uboga Julija, jaz sem imela vendar prav.«

V tem trenutku odpre služkinja vrata in vprijeti tiho: »Sme li gospod grof vstopiti?«

»André je prišel«, zakliče mlada žena veselo. »Ni res, ti dovoliš, da mu hitim nasproti.«

Hiti mu nasproti in rdeča od zadrege jeclja pretrgane besede, ki jih spremlja z glasnimi poljubi na roko.

»O, moj ljubljene, zdaj se ne ločiva več; tako je žalostno, če te ni. — Ko bi bil dalje izostal, bi bila šla v samostan. O, kako se bode babica veselila.«

Carigrad. Poslanika sporazumnih veleil Avstro-Ogrske in Rusije sta izročila v soboto turški vladi v smislu sklepov ino zemaške orožniške komisije spomenico. V tej spomenici pozivljata turško vlado, naj do 20. t. m. vloži 50.000 funtov v otomansko banko, v svrhu da se poravnajo prvi stroški za razne nabave in plače ter naj ista skrbi, da vloži v bodoče vsaj 15 dni pred koncem meseca v emenjeno banko svoto za mesečne izdatke. Končno se v spomenici izjavlja, da bodo general Giorgis in njegovi pribojniki nadzorovali redno izplačevanje, nakar je turška vlada že prej sama pristala.

Dunaj. Listi povdarjajo, da je podpisana turško-bolgarska pogodba velike važnosti za vso Evropo, ki je s to pogodbo na pravooslavne velikonočne praznike dobila zagotovilo, da se bodo sedaj razmere na Balkanu mirneje razvijale. Odvisno je seve vse od Turčije, ako pokaže tudi ona, kakor Bolgarija, resno voljo inako dogovora ne bo smatrala samo na papirju. Mej slovanstvi krogi se pa izraža mnenje, da se je Turčija s podpisom te pogodbe hotela le rešiti iz hipne zadrege, a da nima resne volje zboljšati razmere Slovanom in kristjanom na Balkanu.

Kaj se godi v Tibetu?

Kakor smo že sporočili, se je nedavno bila bitka med navidezno „mirno“ ekspedicijo Angležev v Tibetu in slabo oboroženimi Tibetanci. Ti so imeli samo starinsko orožje, a Angleži moderne puške in maksim topove, zato ni čuda, da se je bitka končala z zmago Angležev. Več sto Tibetancev je obležalo mrtvih in Angleži imajo pristo pot za nadaljno prodiranje. Ta dogodek ima veliko politično važnost, ki se zdaj še niti ne dá preценiti.

Za jeseni je šla angleška ekspedicija v Tibet v deželo Dalai Lame in po več neuspešnih pogajanjih med poslaniki Dalai Lame in vodjo angleške ekspedicije je prišlo do prvega krvavega spopada med Angleži in Tibetanci. O namenu te angleške ekspedicije se je dosti jasno izrazil angleški podkralj lord Curzon. Govoril je o neprestano rastočem delokrogu angleškega vpliva v Aziji in odločno izjavil, da bo Anglija z vsimi silami preprečila, da se vplivu Rusije ne ugnjezdí v Tibetu. Govor lorda Curzona je bil očitno naperjen proti uspešnim ruskim poskusom, da pridejo do vpliva na dvoru v Lhaesi, glavnem mestu Tibeta. Angleška ekspedicija ima gotovo namen, da izrabi ugoden čas, ko je Rusija zapletena v vojno z Japonom, da spodkoplje vpliv Rusije in razširi angleške zveze s Tibetom.

Zdaj je tekla kri, in nikakega dvoma ni več, da bodo Angleži brez ozira na ugovor ruske diplomacije skušali vailiti Tibetancem svojo voljo. Ako se jim tudi takoj ne posreči polastiti se dežele, bodo vendar ustanovili tam svojo nadvlado, in premagani deželi ne bo preostalo drugega, kakor pokoriti se gospodarskim in političnim zahtevam Anglije. Vendar ni verjeti, da bi Anglija mislila, popolnoma polastiti se Tibeta, ker ta dežela vsled svoje nepristopnosti ni ugodna za stalno naseljenje kake tuje države. Angliji se gre le za to, da si pridobi odločilen vpliv v Tibetu in spodrine Rusijo.

Zadnja zmaga ni donesla Angležem nikake slave, ker Tibetanci so slabi vojaki, večidel oboroženi z lokom, in so imeli le nekaj starinskih ruskih pušk, in Angleži so od svojega cilja še zelo oddaljeni. Čim globlje bodo prodirali proti glavnemu mestu

dežele, tem težje nalogo bodo imeli, ker bodo Tibetanci poskusili vse, da ne zasedejo tujci njihovega posvečenega mesta. Za Angleže nastane šele tedaj prava nevarnost, kadar pokličejo Tibetanci svoje oborožene menihe, katerih je nepregledno veliko število, da se vržejo na vsiljivce.

Glavno vprašanje pa je, kaj bo ukrenila Rusija napram angleškemu prodiranju v Tibetu. Zadnje leto je prišlo vsled tega že večkrat do ostrih razprav med rusko in angleško diplomacijo, in so Tibetanci že sami poklicali dvakrat na pomoč carja kot svojega zaščitnika. Na afganistanski meji imajo Rusi znatne vojaške oddelke, ki prete ustaviti se angleškemu pohodu. Kakor kažejo znamenja, se nabirajo med Tibetom črni oblaki vojske.

Prirozišče nadaljnje angleške ekspedicije bo izjemoma majhno ozemlje med skrajnimi konci Himalaje na jugu in večjima mestoma Sigalze in Šaza na severu.

Tibet je skoraj petkrat tako velik kot Avstro-ogrška država in se deli politično na tri dele. Poglavar Tibeta stoji v Lhaesi, to je Dalai Lama, kateremu pa stoji ob strani dva kitajska komisarja, ker ima Kina nad to budistovsko duhovniško državo protektorat.

Dalai Lama je najvišji budistični duhovnik in velja kot posebljeni Buddha. Glavnega mesta Lhasse ne sme prestopiti noben tujec; mesto šteje okrog 70.000 prebivalcev. Stalne armade ima Tibet okrog 5000 mož, ob vojski pa to število narase na 60.000.

London. List „St. Jam. Gazette“ hoče vedeti, da se je glede Tibeta doseglo sporazumljenje med Anglijo in Rusijo. Ruski list „N. Vremja“ pa izraža v ostrih besedah ogorčenost, ki jo je povzročilo v Rusiji zadnje prodiranje Angležev v Tibetu.

Iz brzojavk.

Dunaj. Angleški prestolonaslednik in njegova soproga prideta na Dunaj obiskat cesarja Franca Jožefa dne 19. t. m.

Dunaj. Danes so se začela v Budimpešti posvetovanja o določitvi skupnega proračuna. Ob tej priliki pridejo v razpravo tudi predlogi italijanskega diplomata Miraglie, kako naj se reši vinski vprašanje.

Praga. Mladoroški izvršovalni odbor ima jutri, 13. t. mes., sejo o političnem položaju.

Vratislava. Stroški za nemške vojake, ki so od 21. marca dalje bili poslani proti vatašem v nemško Južno Afriko, znašajo 10 milijonov mark.

Bologna. Tu se vrši kongres italijanske socialne demokracije. Na shodu je tudi dunajski dr. Adler, ki je podarjal, da avstrijski socialni demokratje niso nasprotniki Italijanov.

Pariz. Povdarja se, da bo francoski zunanji minister Delcassé odstopil, ker se predsednik Loubet ne bo sestal s papežem, kar je on želel.

Rusko-japonska vojska.

Rusi praznujejo pravoslavne velikonočne praznike. Ponosno plove del ruskega portarturskega brodovja na morju južno od polotoka Kvangtung v korejskem zalivu, kakor tudi južno od tega zaliva v Pečilski morskí cesti. Poročevalec „Times“ poroča, da je 6. t. m. pri Dalnjem, 56 kilometrov od Port Arturja njegovo ladjo „Hai Nun“ ustavila ruska križarica „Bajan“. Tudi brzojavka „Daily Telegrapha“ iz Veihaiwei potrjuje, da je 6. t. m. več ruskih bojnih ladij križalo v Pečilskem zalivu. Rusi so dobro na straži, in Japonci bodo morali misliti na nova sredstva, da zapro izhod iz portarturske luke.

Kakor se poroča iz Port Arturja, je kontreadmiral Jensen imenovan poveljnikom ruskega brodovja v Vladivostoku. Poveljnik Reitzenstein, ki je to brodovje doslej poveljeval, je došel v Port Artur, kjer je prevzel poveljstvo nad divizijo torpedovk.

Prva japonska armada generala Kurokija s 50.000 vojaki in 20.000 nevojaki je, kakor javlja berlinski »Lokalanzeiger«, pri Pjongjangu. Prednje straže stoje pri Andžu, prednje straže konjeništa pri Kazanu, podlaga armade se razteza od Čemulpo Sčula, kjer stoje štirje rezervni batalioni. 5000 pionirjev izdeluje železnico Sčul Fusan, ki bo v jeseni gotova. Fusan Japonci močno utrjujejo. Večina ruskih kozakov se je umaknila preko reke Jalu. Ruski kozaki so se v Koreji vzorno obnašali in niso plenili, kakor so trdili Japonci, o katerih pa z vso gotovostjo trdijo Korejci. Japonci v Koreji trpe vsled raznih boleznij, posebno vratne bolezni so jako razširjene med njimi. Obojestranske patrulje imajo baje povelje, se sedaj izogibati spopadom.

Rusija mej kavkaškimi gorskimi prebivalci nabere dva polka jezdecev, ki se udeležita vojske.

Prodiranje Japoncev k Jalu reki sedaj Rusi ne napravljajo praktičnih ovir. Prvi japonski oddelki so dne 28. marca prišli v Tvičun.

Promet na sibirski železnici so listi do sedaj šteli do osem vlakov povprečno z 2500 do 3000 možmi. Car je vodstvu sirske železnice izrazil svojo zahvalo za hitro prevažanje vojaštva. Prvi del transportne operacije je bil 14 dni prej izvršen, kakor je bilo določeno.

Japonski častnik Takakaši, ki je izdal Rusom nekaj nevažnih mornariških spisov, je bil obsojen na osem let težke ječe.

Razni dogodki.

Petrograd. 11. aprila. Na prošnjo dveh kmečkih občin, ki sta hoteli dati za vojne namene 5300 rubljev, katere so te dobili za zemljišča, prodani neki železniški družbi, je odgovoril ruski car, da v sedanjem trenutku ni treba Rusom žrtev, ki bi vplivale na ljudsko blagostanje.

Inkav. 11. aprila. General Kuropatkia je odredil, da se je posadka v Niučvangu pomnožila za 10.000 mož, ki pridejo tja že v dveh dneh. Oficijelno se poroča, da je nadaljnih 15.000 mož pripravljenih, da vsak trenutek pride pomagat braniti Niučvang. Vhod v luko je pri Niučvangu sedaj zaprt z minami.

Irkutsk. 11. aprila. Čerkeški prostovoljci prihajajo v Irkutsk. Dne 7. aprila jih je prišlo 25, v kratkem jih pride 1000.

Dunaj. 11. aprila. Londonski listi priobčjujejo jako neverjetna poročila, da so Japonci v četrti prekorčili reko Jalu. Isti listi poročajo, da je bil mej ruskimi in japonskimi prednjimi stražami pri Tatungtauvu boj. Verojetnejša je vest Reuterjevega urada, da je japonski poslanik v Sčulu naznanil korejskemu zunanjemu ministru, da so se Rusi umaknili preko Jalu in da so japonske čete zasedle mejo ob reki Jalu.

Sangaj. 11. aprila. Podkralj v Nankingu je sklenil, pomnožiti utrdbe na spod. Jantse in poskušati pomnožiti s četami, katere so izvežbali Evropejci.

Ruska mornarica.

Petrograd. Rusko ladjevje, ki se nahaja v Baltičkem morju, bo meseca junija pod vodstvom admirala Bošdestvenskyja odplulo proti Vzhodni Aziji. To ladjevje obstoji iz 4 velikih oklopnih, in ima vsaka po 16.000 ton, iz dveh oklopnih križaric, iz 5 križaric, 2 transportnih ladij, devetih podmorskih torpedovk, 2 kontretorpedovk in 5 torpedočolnov najnovejšega sistema. V Sueškem prekopu se bosta tej eskadri pridružili še dve oklopnici, in v Rdečem morju križarica „Aurora“.

Mobilizacija ruske armade.

Kakor se poroča iz Londona, je naročila ruska vlada 12 podmorskih ladij po naj-novejšem sistemu, ki morajo biti čimprej dovršene. Šest podmorskih ladij zgradi baje neka ameriška trdka, a drugih šest pa ruske ladjedelnice. Angleški izvedenci trdijo, da utegne prihod teh ladij v vode vzhodne Azije spremeniti ves položaj. Tudi baltiška eskadra, ki odpluje na Vzhod v juniju, vzame seboj več podmorskih ladij.

Petrograd. 9. aprila. (Ruska brzojavna agentura) General baron Stakelberg in načelnik prometnih čet sirske vojske, general Sabielen, se podata v vzhodno Azijo.

Ruski general o vojnih operacijah.

Neki general ruskega generalnega štaba in prijatelj generala Kuropatkina se je izrazil o predstojećih vojnih operacijah na suškem: Rusi pripravljamo svoje operacijsko polje najprej ob reki Jalu. Zdaj se nahajamo v dobi, ko združujemo svoje moči. Prednjih čet ne moremo izpostaviti vdarcem Japoncev, ker imamo za hrbtno slaba pota. Kitajska je nevtralna samo za čas, sedaj pričakuje nadaljnega razvoja na bojišču, in s tem imamo računati. Vsak resen udarec od strani Rusije mora biti za Japonce smrtonosen, jim mora znesti vojne načrte. V aprilu bodo Japonci po številu močnejši, pozneje bodo videli Kitajci, da morajo biti na naši strani. Pred aprilom niso Japonci ukrenili ničesar, koncem aprila bodo skoraj gotovo poskusili razrušiti železnico pri Tvantungu.

Angleško častnikarsko poročanje.

Poročevalec »Times« si je za poročanje najel poseben parnik »Haimun« s katerega potem brezžičnega brzojava pošilja poročila preko Koreje in Port Arturja. Tako so poročila lista »Times«, ki se ognejo japonski cenzuri, zanesljivejša, nego vesti onih angleških listov, ki svoja poročila zajemajo v Tientsinskih in šangajskih tvojnicah laži. Tudi poročevalec lista »Daily Telegraph« ima na razpolago poseben parnik, a ima to smolo, da ni bil še nikdar poleg, ko se je kaj važnega zgodilo ter tako pobiral nezanesljiva poročila po pomorskih mestih. Ta list za vojna poročila daje na teden 30.000 mark, »Daily Mail«, katere najboljši poročevalec Makencie je v Koreji padel s konja ter si zlomil obe nogi, ima 10 častnikarjev na delu v Hihi in v obrežnih mestih na Koreji ter izdaja za vojna poročila na teden 20.000 mark. »Daily Ekspres«

ima istotako ondi 10 častnikarjev in iste izdatke kakor „Daily Mail“. Ti trije listi torej plačujejo vsak teden 70.000 mark ali mesečno 300.000 mark, torej na leto nad 3.5 milijona mark za poročila, ki niso čisto niti vredna, da se jih omenja in ki delajo k večjemu le zmešnjave.

Tolstoj o vojski.

V razgovoru z nekim pariškim dopisnikom se je grof Tolstoj izrazil o vojski: Ne poznam razlike med rasami. Jaz sem pred vsem za človeka. In naj se zgodi karkoli, kakšne koristi bo imelo od tega človeštvo? Ta vojska kaže, da ljudje pozabljajo svoje dolžnosti ali jih prav nič ne poznajo; višje kakor dolžnosti napram družini, napram domovini, napram ljudem so gotovo dolžnosti napram Bogu. Ali če vas ta beseda ženira, napram veselstvu. A ljudje ostajajo trmasti v barbarstvu, in vidimo jih, kako s prevdankom začenejo grozne vojske, mesto da bi priznali, da je prva in najvažnejša dolžnost mislečih bitij, da odpravijo vojsko. — Dopisnik je omenil velik napredek Japoncev, in nato je Tolstoj odgovoril: Japonska je posnemala Evropo le v njenih napakah.

Dnevni opravki japonskega vojaka.

Pozimi vstanejo japonski vojaki ob 5., poleti ob 4. uri zjutraj. Četrte ure pozneje že pripravljajo zajtrk: riž, sočivje, mrzlo meso in dve čaši čaja. Ob 6. uri se prično vaje. Vsake pol ure je pet minut odmora. Tekom enega leta iztreli vsak vojak 250 ostrih strelcev. Opoludne je ravno tak obed, kakor zjutraj. Vsak drug dan dobi vojaštvo mesto mesa ribe. Od poludne do 2. ure je odmor ali notranja služba. Od 2. do 6. ure zvečer so zopet vaje, nakar sledi večerja. Namesto riža v najnovejšem času vojaki dobe zvečer ržen kruh. Od 7. do 9. ure zvečer je izhod. Med manevri je služba jako trda; hrana obstoji takrat iz polne pesti riža in neke omake.

Nameravani japonski napad na otok Askold.

Blizu Vladivostoka je otok Askold, na katerem živi kakih 3000 jelenov. Ti jeleni so neke posebne vrste, kakoršnih ni najti nikjer drugod. Vrednost teh jelenov se ceni v neverjetno visoki meri nad jeden milijon rubljev. Dragocenost teh jelenov obstoji v tem, da plačujejo Kitajci eden par rogov vsakega jelena po 300—500 rubljev, katere rogove rabijo v medicinske svrhe. Prebivalci na tem otoku se boje, da bi ne prišli Japonci in da bi se ne polastili teh jelenov — za hrano japonski vojski.

Admiral Skrydlov,

poveljnik ladjevja v Črnem morju, se je izrazil o pomorski vojski v vzhodni Aziji: »Japonci so pomorščaki prve vrste, ne poznajo strahu in so zmogni čudovitih del. So slavohlepni in ošabni do skrajnosti. V posedi izvrstnega ladjevja so močni, četudi ne strašni nasprotniki. Njim manjkajo tradicije, od katerih so prejšinjeni ruski pomorščaki, ki se ničesar in nikogar ne bojé. — Da bo Rusija zmagala, o tem Skrydlov ne dvomi. Ako izvezemo prve napade, ni japonsko brodoge doseglo nikakih uspehov, in na dalje jih tudi ni pričakovati. Zdaj je admiral Makarov v Port Arturju in mogoče so srečne operacije od ruske strani. Japoncem pa prete porazi. Rusko ladjevje v Črnem morju se ne oborožuje. Sovražnik bo razbit, in v kratkem bomo čuli o velikih ruskih uspehih.

Štajerske novice.

š Poskušeni zavrtni umor. V zapor mariborskega okrožnega sodišča so pripeljali 55 let staro, pri posestniku Janezu Hlebu v Jelovcu pri Mariboru uslužbeno dekle Julijano Glodež iz Slivnice. Njena 85 let stara gospodinja Terezija Hleb je čutila, da ji nekdo nekaj primešava v kavo. Ker je sumila, da je to strup in ker je bila ljubosumna na svojega znatno mlajšega moža in ono dekle, nesa je te dni, ko ji je zopet dekla natočila kavo, kavo v preiskavo k županu v Vesternicu. Župan je kavo poslal sodniškemu zdravniku, ki je izjavil, da je v kavi arzenik. Orožniki so pri hišni preiskavi našli pri Julijani Glodež velik kos arzenika, nakar je bila Glodež aretirana.

š Afera poverjenja v okrajnem zastopu celjskem je rešena povoljno, in sicer na ta način, da je okrajni odbor pozval bivšega načelnika dr. Srnce, da tekom treh mesecev dobrovoljno plača po tajniku Kosemu poverjenostno svoto, ako pa ne bi hotel dr. Srnc ustreči temu pozivu, se stvar izroči sodišču. »Domovina« naglašala, da je pot, ki jo je nastopil okrajni odbor, povsem pravilna, tako, da mu ne more prigovarjati tudi najhujši nasprotnik se danje večine v zastopu. Naj bo že, da dr. Srnc plača dobrovoljno, ali pa po razsodbi sodišča, ali pa razsodi isto, da dr. Srnce ne zadevijo nobena krivda: v nobenem

slučaju se ne bo moglo očitati Slovenem, da so oškodovali okraj.

š Politično društvo „Pozor“ v Ptuj priredi svoj občni zbor v četrtek dne 14. aprila 1904 ob 2. uri popoldne v „Narodnem domu“. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

š Dobro pleme. Gostilničarju in posestniku Mat. Reichu pri St. Janžu na Dravskem polju je ena svinja v 1 in pol leta vrgla 68 mladih. Pred par dnevi mu je vrgla 21 mladih.

š Porotno zasedanje v Celju, drugo v tekočem letu, se začne dne 2. maja.

š Pasja kontumacija je v Celju in okolici odpravljena.

š Umrl je v Polčnanah veleposestnik g. Ivan Detiček, star 52 let. — V Celju je umrl umirovljeni nadučitelj g. Gustav Potočnik v 61. letu svoje dobe.

Loške novice.

1 Na volitvi pri Jožku. G. župan volivcu: »Koliko si star?« — Volivec: »Dvajset let.« — »Ti ne smeš voliti, si premal.« — »Čemu te mi pa dali pravico?« — »Pa vendar ne boš.« — Volilni komisar: »Štirinajst dni je bil volivni imenik na razpolago; takrat je bil čas, da popravite, sedaj je prepozno. Danes velja njegov glas ravno toliko, kakor glas drugih volivcev.« — Do prihodnje volitve se boste že naučili sestaviti pravičen imenik volivcev, kaj ne go spod župan? G. župan (drugemu volivcu): »Tako mlad pa res ne sme voliti. Koliko si star?« — »Prosim, gospod župan, že šestindvajset let živim; pravica je moja.« — In gospodu županu se je zmračilo jasno lice. Steli so glasove, volivci so gledali in postlašali; liberalci so se jezili in molčali, tako so jim sapo zaprl. Volivec članu komisije: »Vi ste Demšarju en glas premalo zapisali, to pa že ne gre.« — »Preglejmo!« — In prešteli so glasove in glasovnice, pa so našli, da enega glasu niso vpisali. Eden liberalcev: »En glas gori ali doli, saj ni nič.« Naš volivec: »Zapisati se mora vsak glas, naj bo Demšarjev ali Novakov, če je en glas nekaj ali pa nič.«

1 Petdeset glasovnic sem podpisal za Novaka jaz sam, je govoril te dni neki liberalcev, »zmaga v Stari Loki bo naša«. Pa so šteli in šteli Novakove glasove, pa so jih našli ravno devet manj ko petdeset.

1 Liberalcev v hlevu. Na dan volitve so bili liberalci silno potrti. Prav mnogo se jih je zbralo v Jožkovem hlevu. »To je primeren kraj za liberalce«, pravi eden navzočih mož, »tam pri neumni živini lahko uganjajo svoje surovosti, med ljudmi jih ne smejo več.« — Nekaj hudomušnih mož je pa dejalo, da jih bo Kovačev Gašper podkopal, da ne omagajo pod težo svojih glasov.

Zahvala.

Povodom moje izvolitve v deželni zbor izrekam tem potom vsem svojim cenjenim volivcem najpristranejšo zahvalo za zaupanje, katero ste mi izkazali na dan volitve. Skušal bom po svojih močeh željam onih, kateri so mi poverili čast deželnega poslanca, ustreči v vsakem oziru. Istotako se zahvaljujem pristrčno za pismene in brzojavne čestitke, ki sem jih prejel na dan izvolitve.

Fran Demšar.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. aprila

Pismo ljubljanskega knezoškofa do ljubljanskih Nemcev, katero je protestantske agitatorje tako razgrela, da zadržujejo čeznje v vseh nemškonalnih in židovskih listih, ravno v sled senzacije, katero vzbuja, kaže, da je bilo ne le umestno, ampak tudi potrebno. Jasna in odkritosrčna beseda je najboljša sredstvo, da se zbudi zanimanje za resnico. Seveda so odgovori na to pismo, ki zdaj prihajajo od protestantske strani, vse drugo, samo ne resnicoljubni. Tako n. pr. »Deutsch und Stimmen« očitajo ljubljanskemu škofu grozovito pregreho: ljubljanski škof je kriv, da so delavke v tobačni tovarni »od hudiča obsedene!« To je nekaj posebnega. Prvič je ta iznajdba čisto nova in doslej še ni znano, da bi bila kaka delavka obsedena, prej bi se dalo kaj takega reči o onih, ki delavstvo zaničujejo — drugič pa ljubljanski škof vendar nima nič opraviti s prepripi v tobačni tovarni. — Potem zahtevajo od ljubljanskega škofa, da mora ukazati katoliškim poslancem, da se naj v deželnem zboru miroljubno podvržejo in naj bodo po besedah sv. Pavla »podložni in ubogljivi do oblasti«. Mi pa mi slimo, da sv. Pavel, ko je pisal o oblasti, ni

zahteval pokorščine do politične oblasti med strankama barona Schwegla in dr. Tavčarja. Zakaj protestantski pisec ne citira neštivilnih mest iz sv. pisma, ki govore o pravičnosti do drugih in ki prepovedujejo zatirati bližnjega? — Vse drugače, kakor protestantski agitator iz Ljubljane, pa sodijo drugi listi. »Če« je priobčil celo pismo v prevodu ter pravi: »List ljubljanskega knezoškofa diha pravo apostolsko ljubezen. . . . Ko smo ga čitali nam je pa prišlo na misel, kako radost, da kako navdušenje bi povzročil podoben list, ako bi bil izdan n. pr. v nadškofiji dunajski k stotisočim Čehom, ki tam prebivajo. . . .

† Monsignor Alojzij Staré. Včeraj zjutraj ob pol dveh je umrl v Ljubljani v svoji hiši veleč. g. Alojzij Staré po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti. Veliko soboto je še vodil procesijo v Mengšu, veliko nedeljo pa ga je stresel mraz, vendar je v ponedeljek še v grajski kapeli maševal. Sel je potem domov, kjer ga je močno tresla zimica, vendar je ustajal naslednje dni, tudi v četrtek še bil pri mizi, v petek pa ni mogel več ustati. Nihče ni mogel s sigurnostjo vedeti, kje da je sedež bolezni, nekateri pravijo, da je bil trebušni tifus. V soboto je nastopil popolni kolapsus; popoldne je bil previden, ponoči je mirno umrl. Gospod Alojzij, tako so ga navadno imenovali, je bil rojen 10. junija 1836. v Mengšu iz znane Staretove rodovine. Njegovi starši so ga izredili prav skrbno, imel jih je celo življenje v diših. Preživeli so ga štirje bratje in ena sestra. Posvetil se je duhovnemu stanu in bil posvečen 26. julija 1859. Njegova prva služba je bila v Planini na Notranjskem. Bil je ondi dve leti, eno leto je bil obenem tudi učitelj na ljudski šoli, njegov učenec je bil takrat dr. Jos. Dolenc, profesor bogoslovja, s katerim sta bila do sedaj v posebnem srčnem razmerju. Celo leto je preskrboval šolo za 120 gl. Nato je prišel v St. Vid nad Ljubljano k pokojnemu Blažu Potočniku. Nedavno je še pravil, kako so se ga bali v St. Vidu, češ, iz dobre hiše je, mu pa ne bo nobena jed všeč. Ko so pa videli, da je prav vse od kraja, bili so veseli in ves čas je vladala lepa vzajemnost med župnikom in kaplanom. V St. Vidu je imel g. Alojzij mnogo posla, malone vse uradovanje, eno leto hude koze v župniji, a vse je storil lahko in z veseljem. Potočnik je umrl in Staré je bil upravitelj, čisto sam. Za njim pride Ant. Potočnik iz Planine za župnika v St. Vid, torej je bil g. Stare že drugipot njegov kaplan. Tedaj je bila prazna župnija Reva pri Kamniku, ktere patron je bil njegov brat, posestnik na Kolovcu; prosi tje kaj in dobi to mesto. Ondi ostane 23 let. Popravil je župnišče, cerkev, nabavil mnogo krasnih mašnih oblačil in večino plačal s svojim denarjem. Grede k cerkvi se nekoč prehladi in dobi srčno napako in nadoho, ki ga je tlačila do smrti. Radi tega je šel v pokoj in se preselil 10. maja 1896 v Ljubljano, v hišo, ki sta jo skupno posestovala z bratom dr. Josipom, ž njim vred sezidal še eno hišo na Marije Terezije cesti in stanoval v njej do smrti. Bil je v pokoju, a ni počival. Kamor se ga gospodje vabili na spoved ali na službo božjo, povsod je rad šel. V Ljubljani je pristopil k vsem koristnim društvom, v politično življenje ni segal, a na društvenem polju je deloval mnogo. Ako si vprašal pri društvu, kdo da je blagajnik, čul si skoraj vedno isto ime gospod Alojzij Staré. Posebno lepo je deloval v Vincencijevi družbi, in ker je bil usmiljen do ubogih, upamo, da je dosegel usmiljenje tudi pri Bogu. Štedil je s krajcarji, a izdajal je stotake. Cerkev na Brezji in na Sveti gori bi lahko povedali, kakšen dobitnik je bil rajni g. Alojzij. Njegova pokojnina je šla vsa za uboge. Bil je pa v oskrbi ubogih zelo previden, ni se dal slepiti; zategadelj se je zdel komu trdosrčen, a njemu se je škoda zdelo denar izdajati zapravljivcem in pijancem. Velik podpornik bil je tudi cerkvi v Mengšu in ondodnemu katol. izobraževalnemu društvu. Bil je tudi sindikus frančiškanske provincije, kateri posel je opravljal z veliko skrbjo in natančnostjo, zategadelj je ukazal preč. frančišk. provincijal v vsakem samostanu eno slovesno sv. mašo-zadušnico zanj. — Neizmerne ga je veselilo imenovanje pa-

peževim komornikom, žal, da je trajalo veselo tako malo časa. Da je živel g. Alojzij še kaj časa, gotovo bi bil storil še mnogo dobrega, a odmerjena mu doba je potekla. Naj gredó dobra dela za njim, mir njegovi duši! — Pogreb se je vršil danes ob 5. uri iz mrtvašnice pri sv. Krištofu, ker zdravniki trupla niso pustili prepeljati v Mengeš. O poroki se razširjajo po mestu različne vesti. Informirali smo se in izvedeli, da oporoko eksistira, odprta pa še ni.

Katoliško politično društvo za kranjski okraj se bo ustanovilo v najkrajšem času. Pravila se predložijo te dni. To bo odgovor (kolikor ga niso že pri volitvi prejeli) na skrajno predrzna izzivanja liberalcev. Poskrbeti hočemo za to, da bo liberalce enkrat za vselej veselje minulo, sklicavati še kake kmečke shode in posvete v Kranj, veselje minulo kranjske postopače, ki se imenujejo tudi »sokole«, napravljati kake politično pofarbane shode v okolici, sploh poskrbeti, da bodo kranjski liberalci imeli malo več respekta pred nami. Bili smo prethi in premirni, zato so si dovoljevali največje arogantnosti. Ker nas pa tako lepo prosijo, se bomo pa malo krepkeje odzvali. Pokazati hočemo — kakor smo že rekli — da lepa Gorenjska je in ostane naša!

O smrti konservatorja g. Črnologarja, učitelja v Smarji pri Ljubljani, se nam še poroča: Centralna komisija za umetnost in zgodovinske spomine ga je poslala narisat cerkve pri Treh farah pri Metliki. Gospod Črnologar je v tork narisal znamenite ondote spominke, ponoči se je pa peljal z vozom čez Gorjance, ker ga je dolžnost klicala v sredo v šolo. Mej potom se je v mrazu prehladil in prišel v sredo že bolan domov. Takoj se je vlegel in v petek je umrl. Z gospodom Črnologarjem smo izgubili Slovenci enega najodličnejših avstrijskih konservatorjev. Tekom 48 ur mu je vzela življenje huda angina. Črnologar je bil mož železne vztrajnosti. Od knjigovodskega pomočnika se je izobrazil za učitelja in za priznanega preiskovalca domače zgodovine. Včeraj se je vršil v Smarji pogreb ob veliki udeležbi pokojnikovih prijateljev in častilcev. N. v. m. p.!

Vegove razglednice. Dunajskim Slovincem naznanjamo, da je prevzela prodajalna umetnin »Zur Oper«, Kärntner Ring st. 2, prodajo Vegovih razglednic in Vegove slike. Dunajčani prav pridno kupujejo Vegove razglednice.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela svejo 149. vodsteno sejo dne 24. marca 1904 v svojih prostorih v »Narodnem domu«. Prvomestnik odvarja ob 3. uri pop. sejo ter pozdravlja g. družbenega razsodnika dr. Frana Tominka, ki je požrtvovalno prevzel posel blagajnika mesto obolelega dosedanjega blagajnika g. prof. Martina Petelina. Ko bi komu čast družbenikov bila do njega kaka zadeva, bodi naznanjena do njega adresa: »Gravosa v Dalmaciji«. Blagajnik je izkazal za dobo od 1. januarja do 22. marca 1904. 9.161.34 K dohodkov in 7.097.80 K stroškov, torej prebitka 2.063.54 K, kateri znesek se poveša za gotovinski saldo z dne 31. decembra 1903 v znesku 1.021.27 K ter je omenil, da razpoložnina v znesku 3.084.81 K ne bode zadostovala v pokritje tekočih stroškov. Ko se rešijo došle vloge, sprejme se ponudba g. Jerneja Bahovca, trgovca v Ljubljani, da založi peresa v družbeno korist in se dr. Ivan Svetina pooblasti za stavbo otroškega vrta v Jesenicah, zaključijo prvoučestnik sejo ob 1/2 6. uri zvečer.

— Švedski kralj in kraljica sta si danes ogledala postojinsko jamo. V Postojni jih je pozdravil deželni predsednik baron Hein.

— Pogorel je skedenj Rahnet v Vinji. Vsa ondi spravljena slama in krma je pogorela. Zgorel je tudi en prešič. Skode je 6000 kron, zavarovalnina znaša 1200 kron. Zažgal je 3 in pol leta stari posestnikov sin z žvepljenkami.

— Strašna nesreča na železnici. Iz Oseka poročajo: Pri odhodu nekega zabavnega vlaka se je prigodila tu strašna nesreča. Potniki še niso vsi vstopili, ko je dal vlakovođa pomotoma znamenje za odhod. Vlak se je pričel pomikati naprej. Več oseb je odletelo s stopnic pri vlaku; nekaj oseb

je prišlo pod kolesa. Enemu možu in dvem ženskam so kolesa odtrgale noge. Več oseb je tudi težko ranjenih.

— **Nove slovenske stavbe v Gorici.** Prijatelj slovenskega solstva v Gorici naznanja veselo veso, da stavba novega „Solskega Doma“ (Mali Dom), ki bo obsegal devet šolskih prostorov, lepo napreduje. Dozidano je že pritličje do prvega nadstropja; sledili bodo še dve nadstropji, ki prideta pod streho, kakor upamo, v treh ali štirih tednih. Lepo je gledati, kako stavba pod spretnim vodstvom bratov Mozetičev raste iz tal. Le eno je, kar dela odboru skrbi, namreč misel, da bo treba delo tudi plačati. Zato se obračamo do vseh poštenih rojakov, katerim je vzgoja in pouk, probuda in prosveta našega milega, nadarjenega in za vse dobro sprejetnega naroda pri srcu, naj priskočijo društvu z gmočno podporo na pomoč. Kdor utrpi dati, ne more bolje obrniti svojega daru, nego v pospeševanje tega važnega kulturnega dela za naš narod. — »Trgovski dom« je zdaj docela pod streho, tudi kupola se vidi v ospredju.

— **Občinske volitve v Ratečah** bodo na pritožbo Antona Kovačiča 16. t. m. pred upravnim sodiščem.

— **Častnim občanom** je izvolilo staršinstvo bovske občine gospoda Bogoljuba Prizinga, c. kr. okrajnega glavarja v Tolminu.

— **Značilni pojavi.** Na razsvetljavi v Opatiji povedom bivanja cesarjevega je pošiljal parnik »Eldore« z električnim reflektorjem na Opatijo in Uško rdečo, bele in zelene žarke — madjarsko trobojnico. Hrvaškim šolskim otrokom so pa zabranili nositi hrvaške trobojnice!

— **Dinamitni patroni.** Iz Boh. Bistrice se nam poroča: Na mostu na Ledincah je vzdignil šolaki deček Urban Mencinger desko in našel pod njo več dinamitnih patronov. Enega prižge z žveplenko, nakar je eksplodiral in neprevidezno dečku na desni roki odtrgal več prstov. Pod mostom so našli še nad 20 dinamitnih patronov. Bržkone so patrone Italijani skrili pod most, ki so pred nekaj meseci ribe z dinamitom pokončevali in bili potem vsled tega obsojeni.

— **„Kmet Joža Novak iz Jame“**, se je bralo po vseh vogalih prijaznega kranjskega mesta. Kmet Joža Novak, je bilo zapisano na nebrojnih listkih, ki so jih po gričih in dolinah kranjskega okraja nosili te dni poštni seli. Kmet Joža Novak, je puštabiral Fortunov Peter, dokler se ni naučil celega imena na pamet. Ej, bilo je šole! A imajo svoje glave. Ime je že še šlo, a kaj bodi z njim, pri tem se jim je zmedlo. Iz Jame je javkal Grmekov kmečki neodvisni zbor; v jamo je odplešala četa svobodnih mož. In danes doni po vsem kranjskem okraju pogrebna pesem: Kmet Josu Novak v Jamo, v Jamo, v Jamo.

— **Ponos velja!** Ko je stari Lovrač brez vinarja v žepu mogočno v opaliti zahteval pajkelc tobaka, je pobrskal slovesno malo po žepu, nato pa je svečano izjavil: »Ej, za štiri solde pa res ne bom menjal desetaka.« Junaško je odšel. Za njim so pa kihali opatjarjevi otroci. — Tako se je zgodilo z »neodvisnim kmetom«.

— **Podaljšana bohinjska železnica.** V četrtek popoldne se je vršilo v mestni dvorani v Gorici posvetovanje glede nameravane železnice Gorica-Červinjan, ki bi tvorila podaljšanje boh. železnice z novo zvezo Dunaj Rim. Sprejeli so tako resolucijo: Vitalnega interesa za našo deželo je železniška zveza naravnost iz Gorice v Červinjan, prve vrste, ob desni strani Soče. Deželni odbor naj se zanima za to, ter dela, da se vdolži vlada za potrebne dispozicije za gradnjo te železnice; resolucija se predloži ministrskemu predsedniku, trgovskemu, poljedelskemu in železniškemu ministru. Lahki povdarjajo očitno, da se jim pri tej železnici gre v prvi vrsti le za boljše zvezo z laškim kraljestvom z narodno-političnega stališča. »Gorica« piše v tej zadevi: »Nikdar nismo bili in tudi sedaj nismo na sprotniki kateremukoli podjetju, ki pospešuje promet v deželi, tudi temu nismo; a uverjeni smo, da so vsi tozadevni napori sunek v zrak, ker so gospodje aranžerji preveč jednostranski. Našim poslancem pokladamo pa na srce skrb, da delajo mirno in previdno od svoje strani na to, da se podaljša vipavska železnica ter izvede železniška zveza od Sv. Lucije skozi Idrijo z Rudolfovo ali vrhniško železnico.«

— **V Kamniku** so pokopali včeraj popoldne 23letno Gabrijelo Treven, hčerko pokojnega gosp. L. Trevena, bivšega vrljospoštovanega nadučitelja na Blokah in prej na planini pri Vipavi ob polnočtevili udeležbi dekliške Marijine družbe in mnogih drugih pogrebocev. Svoji tovaršici je zelo ganljivo zapel zbor dekliške Marijine družbe pod vodstvom gospičice C. Matičič pred hišo in na pokopališču. Dekleta Mar. družbe so svetile ob krsti in nosile krasne vence; krsto pa mladeniči Mar. družbe. Svetila jej večna luč!

— **Bezirks Lehrerbibliothek Umg.** Laibach naj blagovoli poslati, če že ima samoslovniški pešat

— **„Komis“ skozi okno.** Vojaki v vojašnici na Travniku v Gorici mečejo kruh skozi okno. Te dni zvečer sta priletela dva kosa „komisa“ na tlak v ulici Caserma, in kmalu bi bila zadela nekega človeka, ki je šel tam mimo. Ta je pobral kot zid trda dva hlebčka ter ju nesel na policijo.

— **Novo društvo** se je ustanovilo v Pulju. — Ime mu je »Slovensko društvo«.

— **Oddaja smodnika za streljanje zoper točo.** Kakor vsako leto, bo preskrbel deželni odbor kranjski tudi letos kranjskim vinogradnikom smodnik za streljanje zoper točo. Razpošilja se le v zabojih po 25 kg.; zaboj stane K 20.60. Prošnje je poslati naravnost deželnemu odboru v Ljubljani, obenem pa tudi ves znesek, kajti na neplačena naročila se ne bo oziralo. V prošnji je natančno navesti prejemnika ter zadnjo postajo. Razpošiljalo se bo vsak prvi teden v mesecu.

— **„Rdeči križ“.** Dne 9. t. m. imel je odbor deželnega in gospejnega pomožnega društva „Rdečega križa“ za Kranjsko svojo sejo. Letno poročilo in računski zaključek vzela sta se na znanje; dalje rešile so se razne prošnje za podpore, in potem so se vršile volitve društvene predsednice, prve podpredsednice in druge podpredsednice. Voljene so bile naslednje dame: za predsednico gospa baronica Hein, za prvo podpredsednico gospa Antonija Kosler, za drugo podpredsednico gospa Beti pl. Laschan. Gosposdu c. kr. štabnemu nadzorniku dr. Vincenciju Svobodi izrekla se je najtoplejša zahvala za njegovo večstransko podporo kot vojaški svetovalec.

— **Ukaz za šolska vodstva in učence.** Ker prepogosto ravno šolarji trpinčijo živali, posebno pa zasledujejo ptice pevke, dalje poškodujejo razne rastline, drevje in nasade, izdalo je naučno ministrstvo ukaz, naj se v šoli ne le pri naravoslovju, temveč pri raznih drugih predmetih učence od tega početja odvrača in svari. Za učitelja bo to tem hvaležnejši predmet, ker se s tem mladini vcepi veselje in čut za naravo. Posebno priporoča minister dobre naravoslovne knjige za šolske knjižnice. Koristno bi bilo, da bi se tudi v šoli prebirali primerni odstavki iz takih knjig.

Ljubljanske novice.

Velika zarota odkrita v Ljubljani V našem, sicer jako mirnem mestu so prišli na sled nevarni zaroti. Nevarnost bi bila velika za obstoj sedanjega reda, da bi slučajno ne bila prišla stvar na dan. Zbirališče zarotnikov je bilo pod zemljo, navadno zvečer. Ker je bila zarota jako razširjena, se je čuditi ljubljanski mestni policiji, da ni prišla zaroti prej na sled in da je zvedela za to zaroto šele posredovanjem drugih oseb. Tolika nepaznost mestne policije je najstrožje obsodbe vredna. V prihodnji obč. seji bo podana baje radi te nepaznosti policije interpelacija. Koliko rodbin je prizadetih vsled odkritja te zarote, še ne vemo natančno, vendar se bomo potrudili, da bomo izvedeli za vsa imena. Vso stvar je odkrila bistroumnost »Narodova«. Kdor ne verjame, naj poslušata te »Narodove« strašne besede, ki se našajo seve zopet na »klerikalce«: »Imeli so v konsumu tudi neko skrivno društvo. Vsak član zarote je moral pokazati pipec kot znak in izpregovoriti neko besedo, da je smel vstopiti. Tudi dr. Krek je bil pri ti skrivni družbi. Vpričo takemu početju se ni čuditi, da so zdaj cigarice tako drzne postale.« — »Lahko dokažemo s pričami, da je bil dr. Krek član društva, pri kojem je vsakdo moral imeti nož«. Tako piše »Narod« disto resno. Človek vidi že kar kri in čuje pokanje bomb, ko prečita to »Narodovo« senzacionalno odkritje. In sedaj naj pomislijo Ljubljancje, če ni nevarno redu in miru šaljivo gostilniško omizje — navadnih »pipčarjev«, ki v znamenje svojega dostojanstva in mejsbojne prijateljske zveze nosijo vedno seboj — ne bomb — ampak navaden »pipec«. In to naj bi ne razdražilo »Naroda«? To je strašna »skrivna družba«, katerih je pa po raznih ljubljanskih gostilnah mnogo in ki prav nič ne skrivajo, ker nimajo nič prikrivati. Če smejo Nemci v kazini imeti svojo različnoimenska omizja, če smejo frakarji v »Narodnem Domu« imeti svoje frakarske sestanke, tedaj bodo tudi lahko mirno, zadovoljno in veselo živeli dalje raznovrstni »ljublanski pipčarji«. »Narod« naj bo preverjen, da ne bodo nikomur trebuha preparali in naj ga ima tudi tako debelga, kakor dr. Tavčar. Kdor še ni verjel, da se na Balkanu dela dan, bo po tej »Narodovi« vesti o tem gotovo prepričan.

P. Hartmann pride jutri popoldne z brzovlakom na kratek poset v Ljubljano. Potuje v Zagreb, kjer bo vodil 21. in 22. aprila svoj oratorij »S. Franciscus«, nad katerim smo se divili lani v Ljubljani. Na posebno željo umetnikovo bodo sodelovali isti solisti, kakor v Ljubljani.

50letnica, odkar je bila zidana trnovska cerkev, je bila včeraj.

Iz tobačne tovarne. Gospod urednik! Upamo, da nam oprostite, če Vas opominimo na neko pomoto, ki jo je prinesel Vaš omenjeni list glede Selana. Poročevalec o tobačni tovarni se je gotovo zmotil, ko je omenjal Selanove harmonike, kajti na harmoniko se Selan ne razume, le za kitaro ima pripravne prste, ker je nekoč jako ganljivo breknal od Piankarjeve gostilne, kjer si jo je »izposodil«, do tobačne tovarne. Nam ta krasna melodija kar ne gre iz spomina, in če ne bo Selan s svojimi bedarjami miroval, mu jo bomo v kratkem med pokanjem znanih topičev glasno zapele. »Narod« je le čestitati, da ima tega muzikanta na svoji strani. Ko o m u r j a bi bilo tudi dobro vprašati, če je ptič ali miš. Kolikorkrat se luna pomladi, tolikokrat menja on svoje prepričanje. Enkrat je soc. demokrat, potem je narodni socialist, potem pa zopet narodnjak, ki se liže krog smetišnice, ki se ji pravi »Slov. Narod«. Pa kdo bi mu to zameril; kdor je brez srca za sestre in očeta, ne more biti dober za sodelavca. Slednjič bi rade še na nekatere laži v »Narodu« odgovorile, pa je škoda papirja, ker te vrste ljudem resnico dokazovati je tako ne hvalžno delo, kakor črna vola prati. Ravedne smo le, kje so tiste delavke, ki z »Narodom« simpatizirajo. Če so kje take, morajo biti prave mačke, da se puste drugim terorizirati. Zakaj ne nastopijo ter nas »klerikalce« ne pomandraj v prah? Po naših mislih ni zavedne delavke na strani lista, ki piše, da smo predobro plačane pri delu, ki je zdravju skrajno škodljivo. Da »Narod« laže, da smo nahujskane od »klerikalcev« in vse zadeve o nas umetno zavije, ni nič novega, in zato upamo, da se na merodajnih mestih ne bo nanj oziralo. Zoper to, če se jemljejo v prvi vrsti mestna dekleta v tovarno, me prav nič nimamo; le toliko bi dostavile, da je na kmetih enako pomanjkanje hlapcev kakor dekel, in zato bi svetovale, da bi gospodje od »Naroda« temu s tem odpomogli, da bi pustili svoje neumne pisarje in spremenili svoj delokrog v toliko, da bi šli na kmete z vilami gnoj kida, ker s peresom so ga že dovolj nakidali. Seer naj pa ta gospoda še pomisli, ker vsako izdajalsko notico o nas z dr. Krekom zabeli, da je naša tovarna državno podjetje, ki mora biti v zglede drugim podjetnikom. Če nam predbuciva delavke iz predilnice, rečemo le toliko, da tega, če niso organizirane kakor me, ni kriv g. dr. Krek, marveč one same, ker se nočejo združiti, ker ne vedo, da je v slogi moč. Enako je z drugimi tovarnami. Pa bodi dovolj! O priliki bomo pa povedale, koliko preveliko plačo imajo razni gospodje, ki se prištevajo »napredni« stranki, in kako oni svoje posle in delavce plačujejo. Ej, gospodki, tisti časi so minuli, ko jih je moralo stotine jokati zato, da se je eden smejal. Delavke.

Mašniško posvečevanje. Petek, 8. aprila, sta prejela v tuzajnji knezoškofjski kapeli prezbiterat frančiškana Fr. Solanusa Slaby in Fr. Sebastianus Sebastik. V nedeljo je premil. g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v Zatičini podelil mašniško posvečenje cistercijanoma Fr. Josipu Böhmju in Fr. Avguštinu Kostelcu.

Mej vajenci. Danes zjutraj vdaril je v Strelških ulicah mizarski vajenec Anton Hostnik, stanujoč na Dolenjski cesti št. 8, svojega sovajenca Franca Puceljna z desko tako po glavi, da je bil naenkrat ves v krvi.

Tatvina v cerkvi. V frančiškanski cerkvi je bilo včeraj zjutraj Barbari Ladika, kovačevi ženi, stan. v Zgornji Siskli št. 88 iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imela okoli 3 krome denarja. Tatvino je izvršila neka brezposelna mlada žena.

Tatovo skrivališče. V Prisojnih ulicah sta včeraj zjutraj našla dva dečka več vetrtrihov in eno dleto. To tatinsko rodje je bilo skrito pod eno desko, kamor jo je bil skril najbrže kak uzmovič.

Nepoštejni raznašalec knjig Pavel Hoerman, 30 let star, raznašalec knjig in časopisov je bil včeraj aretovan, ker je knjigotrcu Ottonu Fischerju poveril denar, ki ga je iztirjal pri naročnikih.

Občni zbor surovinskega društva čevljarjev na Kranjskem imel bi se vršiti v Aurovem salonu. Ker pa salon ni bil pripravljen, načelstvo pa samo ni vedelo, kje naj bi se vršil občni zbor, tekali in iskali so člani v vidni jezi na načelnstvo drug družega in končno vendar našli prostor pri »Novem svetu«, kjer je bilo načelstvo zbrano. Debatila bila je živahna. Blagajniku Lukasu izrekel je zbor nezaupnico, ker ni izpolnjeval v redu svojega posla, kakor pravila določajo in kakor mu je redni občni zbor naročil. Lukas se je krčevito držal svojega mandata, vendar vse zatrjevanje, »da je prisežen mož« mu ni pomagalo. Namesto Lukasa bil je za blagajnika izvoljen gospod Gačnik. V nadzorstvo pa: Salmič,

Polanko, Kevač, Franc in Klisch. Društvo je imelo koncem poslovnega leta 65 članov.

Nenravna dela v razložbi Kleinmayerjeve knjigotrnice. Tvrška Kleinmayer & Bamberg je razložila razne podile in umazane brošure. Nečemo navajati naslovov. Tvrška Kleinmayer hoče veljati za prvo knjigotrnico v Ljubljani in vendar deva take podile brošure v razložbo. Seveda — drugim gospodom se pa vsiljujejo nabožna dela!

Javno predavanje krščanske socialne zveze bo jutri ob polu 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Predaval bode gospod dr. Žitnik. K obilni udeležbi vabi odbor.

Občni zbor kovinske zadruge vršil se bode v četrtek, 14. t. m., v Aurovem salonu. Gospodi kovinarji se vabijo, da gotovo v polnem številu pridejo.

Izgubljen denar. Denar, katerega je okoli velike sobote izgubila neka gospa, se dobi na Poljanski cesti št. 32.

Zopet potresno tresenje. Včeraj dopoldne so zaznamovali vsi instrumenti tukajšnje potresne opazovalnice oddaljeno tresenje, ki se je začelo ob 9. uri 54 minut 40 sekund ter je bilo končano ob 10. uri 13 minut.

Hlapec pod vozom. Hlapec Franc Pivk, v službi pri Oskarju Treotu na Marije Terzije cesti je bil danes dopoldne, ko je vozil glino v Zupančičevo opekarno v Trnovem, tako pijan, da je z voza padel in prišel pod voz. Zdrabilo mu je dešno roko. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Na današnji nabor je prišlo 159 fantov iz ljubljanske okolice. V vojaške je bilo potrjenih 48.

V frančiškanski cerkvi sta bili včeraj dve novi maši; zjutraj ob 5. uri jo je obhajal č. p. Solan Slaby, pridigal p. Sigmund Zega, ob 9. uri č. p. Sebastijan Sebastik, pridigal pred. p. provincijal Konstantin Luser. Nova maša vedno mika verno ljudstvo, obkraj je bila cerkev polna vernikov. Veličastno petje je povzdiglo galo slavnost. Oba novomašnika sta iz daljne češke provincije, svatje so bili tedaj le asistenti in nevidni angelji božji.

Najdeno in izgubljeno. Na Poljanski cesti je našla vdova Marija Čala bankovec za 10 kron. — Vpokojeni oficial Rajko Ješenak je zgubil nekje v mestu denarnico z vsebino 7 kron.

Dohod laških delavcev. Včeraj ponoči pripeljalo se je s posebnim vlakom 520 italijanskih delavcev v Ljubljano; nekoliko jih je ostalo tukaj, drugi pa so se odpeljali v Gradec in na Dunaj.

Izseljevanje. Dne 9. t. m. odpeljalo se je z južnega koledvora 13 oseb v Ameriko, dne 10. t. m. pa 15.

Draginja na ljubljanskem trgu postaja že nenaravna. Da so razmere že neznosne, je vzrok posebno to, kakor je bilo že večkrat povdarjano, da branjevci in njihovi mešetarji zunaj mesta prekupejo blago in potem po poljubno visokih cenah prodajajo. Da se to vsaj deloma omeji, storila je gostilničarska zadruga korake, da bodo varstveni, policijski in orožniški organi tako početje nadzorovali, odnosno zabranjevali. — Mestna policija in orožniške postaje v ljubljanski okolici so že dobile potrebna navodila.

Izgubljeno. Na Mestnem ali na Pogačarjevem trgu izgubila je v soboto, 9. t. mes., branjevka Frančiška Bezljaj, stanujoča na Poljanski cesti št. 47, denarnico, v kateri je imela okoli 22 kron denarja. — Na poti od Resljeve ceste do Dalmatinovih ulic izgubila je v petek, dne 8. t. m., šolska učenka Ana Schley, stanujoča na Resljevi cesti št. 20, zlat obesek.

Umrli je g. Matija Peršin, občeznani in spoštovani gostilničar na Gorenjem Rožniku v starosti 76 let. — Umrli je v Koldvorskih ulicah pisar g. Henrik Jerom.

Zrtv alkoholizma. V deželni bolnici je radi preobilo vžite pijače umrl urar Jožef Šunta. Na dvorišču hiše, v kateri je stanoval, so ga našli brez zavestnega. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnico, kjer je umrl.

Dobrodelna veselica v korist Salezijanecem v Rudniku, katero so priredile nekatere sotrudnice salezijanskega zavoda včeraj v bivšem »Katoliškem domu«, je občinstvo v vsakem oziru zadovoljilo. Že pred sedmo uro se je jelo zbirati občinstvo, katero je napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Pod spretnim vodstvom marljivega mladega kapelnika je zapel oktet, obstoječ iz 4. gospodičen in 4. gospodov, tri ljubke narodne pesmi, in sicer tako precizno in nad vse dovršeno, da je bila burna pohvala od strani občinstva povsem zaslužena. Neutrudljivemu in požrtvovalnemu gospodu kapelniku želimo, da spopolnjuje svoje zmožnosti v prid naše pesmi! Najsijajnejša točka celoga vspehoda sta bila dva solospela iz »Carostrelca« in »Fausta« znane sopranistinja bl. gospodične Erne Povšetove. Očved bi bila na tem mestu vsaka pohvala, kajti to, kar nam je podala gospodična Povšetova, že ni več dilantizem, temveč umetnost. Hrupno odobravanje, burna pohvala in krasen šopek, vse to je pričalo o simpatijah, katere vživa

v naših krogih gosvodična Erna Povšeta. Na glasovirju jo je spremljal iz posebne prijaznosti gosp. prof. Dekleva. Med odmorji je igrala ljubljanska društvena godba nekaj točk v splošno zadovoljnost in priznanje občinstva. H koncu programa pa nas so presenetili naši diletantje s svojim izvrstnim predstavljanjem enodejske šaloigre „Dva gospoda in en sluga“. Posamezne vloge so bile jako spretno razdeljene in predstavljalci so tekmovali med seboj, kdo bo izvrstnejše pogodil svojo vlogo. Priznati moramo, da smo v zadregi, koga naj bolj pohvalimo. Ali imenitnega sluga Ivana ali hišino Reziko, srečno pogodenege slikarja Protina ali elegantno gospo Pavlino. In kaj naj porečemo šele izbrano maskiranemu gospodu stricu Grdinu? Vsi so nam nudili mnogo zabave, mnogo smeha in zato hvala jim! Želimo jih kmalu zopet videti na odru. Hvala tudi trudopolnemu gospodu režiserju Verovšku. Vrle prireditelje te dobrodelne veselice so lahko ponosne na moralni in materijalni uspeh sinočne veselice; oboje podporne potrebni dečki in salezijanskem zavetišču so jim gotovo iz dna src hvaležni za njih požitvovalnost in mnogi trud.

Odlikovan domači obrtnik. V izložbenem oknu g. tapetnika Dragotina Puca v Gradišču je razstavljen obris salonske oprave, ki je bila v februarju let s razstavljen na pariški razstavi in odlikovana z zlato častno svetnjo, častnim križcem in častno diplomom. S tem je odlikovana tudi šentviška mizararska zadruga, katere poslovodja je g. Dragotin Puc.

Zgubljena je bila dne 4. t. m. od Sv. Jakoba pri Savi po Dunajski cesti do Ljubljane železna, črna barvana palica s presrebranim držajem, vredna 6 kron. Kdor jo je našel, naj jo proti primerni nagradi odda v trgovini g. Valentina Goloba.

Posredovalno delovanje mestne posredovalnice za delo in službe v Ljubljani v mesecu marcu. V primeri s prejšnjim mesecem je došlo v tem mesecu nekoliko več deloponudb, a nekoliko manj ženskih delojemalcev, tako da je došlo splošno več oglasi delodajalcev, nego delojemalcev. Skoraj isto razmerje je z lanskim letom jednega meseca, le moških delodajalcev je došlo znatno več. — V splošnem so se naročila povoljno reševala, le kmetijskih, vrtnarskih in hišnih poslov je nekoliko primanjkovalo, ker je po istih mnogo vprašanj. — Posredovanje s stanovanji je imelo deloma uspeh, a vajencev ni bilo mogoče dobiti. — Istotako je bilo tudi vnanja naročila težavno reševati.

Izpred sodišča.

Cerkven tat in tatnica. Pred goriško okrožno sodnijo se je vršila v četrtek razprava proti Elizi Ropretič in proti Antonu Giulio radi tatvine. Kradla sta od nov. 1902. do febr. 1903. po cerkvah, in sicer v nunski cerkvi v Ljubljani, kjer sta pokradla dragocenosti okoli 106 K, v franciškanski cerkvi na Kostanjevici v Gorici, na Sveti Gori, v cerkvi sv. Antona v Gorici, Ropretič pa, je ukradla še v cerkvi sv. Florijana v Ljubljani verzično vredno okoli 50 K. Giulio je bil obsojen na 6 mesecev trde ječe, Ropretič pa na jedno leto in pol.

Književnost in umetnost.

*** Spominski listi iz zgodovine c. in kr. pehotnega polka št. 17 vitez pl. Milde.** Po rokopisni polkovni zgodovini in drugih virih sestavil prof. Ant. Funtek. Na 101 strani pripoveduje knjiga slavna obleganja naših „kranjskih fantov“ od leta 1647. dalje. Knjiga prica o velikem trudu, katerega je moral imeti gosp. pisatelj, da je snovi tako zanimivo zbral in jih podal v tako poljudni obliki. Izšla je v cesarski kralj. zalogi šolskih knjig na Dunaju. Ta knjiga bi bila jako dragocena za knjižnice po naših državih, zato je želeli, da bi prišla tudi v splošno prodajo, ter tako širšim krogom nudila priliko seznaniti se z vrlinami sinov naše dežele, katere je g. pisatelj v tej knjigi tako krasno opisal.

*** Nove „Smarnice.“** V zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani izšle so ravno kar za leto 1904. nove Smarnice pod naslovom: „Marija v predpodbah in podobah.“ Zbral Jožef Vole, župnik. Z dovoljenjem pračast. knezoškofijstva ljubljanskega. Knjiga obsega 308 strani in stane vezana z navadno obrezo 2 K, z zlato obrezo 2 K 40 v., po pošti 20 v. več.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nova zima. Po Tirolskem je v soboto močno snežilo. Tudi na južnem Češkem in Niže Avstrijskem so imeli velike snežne viharje. — Mačeha morilka. 31letna Ana Hartel v Ašu je svojega pastorka strašno mučila. Zaprtga je imela v svinjskem hlevu. Predvčeršnjim ga je

tako dolgo nabijala s polenom po glavi, da se je deček mrtev zgrudil. Truplo je brez srčnega mačeha vrgla na železniški tir, da bi vzbudila mnenje, da je dečka vlak povzril. Železniški paznik je to opazil ter jo prijel. — Solarček samomorilec. V Nikolsburgu se je obesil učenec tretjega razreda ljudske šole, ker se je bal, da bo doma kaznovan. — Zopet češka posojilnica v neredu. Pri posojilnici v Čehu so dobili nedostataka 318 000 kron. — Obsojena radi skript. Pred priiznim sodiščem sta bila obsojena 43letni jurist Maric Otto in 44letni medicinar Adolf Seifert, ker sta trgovala z vseučil. skripti. — Krva v dvoboju V North Forc v zahod. Virginiji sta imela policijski ravnatelj Farland in bogati trgovec Ballard političen dvoboj. Ostala sta oba mrtva na mestu. — Policaja ustrelil je v D-hort Mich. v Ameriki Hrvat Josip Urbanovč, ker ga je policaj hotel aretirati, ko je pretepal svojo soprogo. — Ženski kovači. Da se tudi ženske pečejo s kovaštvom, to ni nič novega in nič posebnega. Na Angleškem je 316 ženskih kovačev.

Svobodomisleci med sabo. „Društvo francoskih svobodomislovcev“ je organizacija, ki združuje vse najhujše sovražnike krščanstva na Francoskem. Zljaj se jim je pa edinstvo zelo skrhala. Najbolj jih je zelo kompromitirala afera Charbonnel. — Ta odpadli duhovnik je bil najhujši kričar. Sedaj se ga vrgli vun iz uredništva lista „Action“. To je nagnilo tudi častnega predsednika B. rthe lota, da je odložil svojo čast. Barthelot je slaven kemik, ki se pa za druge stvari nič ne zmeni kot le za znanost. — Ko je videl, kakšne umazanosti se gode v tej „svobodomislenski“ družbi, se ji je zahvalil za čast. — Predsednik Buisson je tudi že izjavil namen, da sledi temu zgledu. Zdati je pa odstopil tudi podpredsednik Delpech. V svojem pismu pravi, da izstopa iz društva „svobodomislovcev“, ker so v njem taki ljudje, s katerimi neče imeti nič skupnega več. Tukaj naj Combess preganja in konfiscira, ne pa v samostanib!

Slanik. Londonski sotrudnik „St. Peterburger Herald“ piše: Ker je slanik na Angleškem kot živilo velike važnosti, ni čudno, da ga pesniki proslavljajo v svojih proizvodih. V prejšnjih stoletjih se še pri kraljevskih pojedinah ni pogrešalo slanika. Pripoveduje se, da je nekega dne neki ribič našel več slanikov. Kakor jih je potreboval. Slučajno je obesil ostale nad ognjem na ognjišču, in ko se je nekoliko pozneje povrnil, našel jih je pečene. Ti so mu tako dobro dišali, da je takoj letel v bližnji grad, kjer se je tedaj slučajno mudil vzhodnoangleški kralj Siegebert. Se isti dan je jedel ves kraljevski dvor pečene slanike in kralj je ves razveseljen ridi te iznajdbe podelil mestu, kjer je prebival ribič, važne privilegije, katere še dandanes uživa. Kralj Elvard je naročil vsako leto za svoj dvor 24 pastet z do sto slaniki, in ko se je njegova hči Margareta poročila s hrabantskim vojvodo, poslal ji je kralj kot poročno darilo 10.652 slanikov.

Pij X. ob telefonu. Iz Benetk sed oročja, da je bil na Veliko nedeljo poklical po telefonu papež novoimenovanega beneškega patrijarha magr. Aristida Cavallarija. Papež je rekel: „Eminenca! Voščim Vam in celi Vaši škofiji vesele velikonočne praznike“. Patrijarh je bil vsled tega tako ginen, da je v razburjenosti odgovoril le nekaj besedi.

Naloga: V Kranju je bilo 250 neodvisnih volivcev, v Liki 300 v Poljanah 300. Koliko jih je vseh skupaj? — Otroci so steli po svoje. Pri volitvah so pa nastopili možje in so našli 293. Dobili so otroci lep nauk. Možje štejejo možje, otroci pa naj ostanejo pri otrocih.

Dolžnosti slovenskega trgovca so:

1. Dopisovati v slovenskem jeziku, bodisi z Nemcem ali Lahom.
2. Zahtevati od trdk slovensko dopisovanje, račune, naznanila potnikov itd.
3. Zahtevati od trdk slovenščine zmožne potnike.

Tako združeni storili bomo veliko za sveto narodno stvar!

Na znanje!

Ali ste že blagovolili ponoviti svojo cenjeno naročbo na

„Slovenca“?

Ponovite naročnino takoj, da se vam list redno dološilja.

Cena je razvidna na glavni listu.

Telefonska in brzajavna poročila.

Izgredi v Samoboru.

Zagreb, 11. aprila. Včeraj je bil napovedan v Samoboru ljudski shod z dnevnim redom: „Financijska samostojnost Hrvaške“. Namestu tega je prišel govoriti Frankovec Mirko pl. Pasač proti narodnemu zastopniku Kiepacku, ki je shodu predsedoval. — Kiepack je s kmeti imel neko pravdo glede nekega zemljišča, a kmetje so te dni pravdo izgubili. Ko je župnik Miletič istotako prišel govoriti proti Kiepacku ga je ta pozval na dnevni red. — Med zborovalci je nastal radi tega silen nemir. Nekateri kmetje so napadli Kiepacka, nato so kmetje šli pred občinski urad in pobili vsa okna. Tudi na bližnjem občinskem uradu v Podvrhu so pobili okna, vdrli v urad, razbili pohištvo, polili spise s petrolejem in jih zažgali. Pozvani vojaki so pripravljali puške, kar se enemu vojaku v drugi vrsti izproži pomočoma puška. Strel je zadel prednjega vojaka. Bil je iakoj mrtev. Iz Zagreba je odšla v Samobor stotinja 16. pešpolka.

Samobor, 11. aprila. Pri včerajšnjih izgredih so kmetje pretepli poslanca Kiepacka in obč. blagajnika. Demolirali so občinski urad.

Japonsko-ruska vojska.

London, 11. aprila. Iz Tientsina pri baje vest, da se je vršila mej Japonci in Rusi velika bitka. Celi vlaki ranjencev so šli preko Harbina v Mukden. (Brzajavka ne pove, kje se je bitka vršila. Gotovo je ta brzajavka ena onih latij, katere Angleži pošiljajo v svet ob pomanjkanju resničnih poročil. Ured.)

Petrograd, 11. aprila. Vsa poročila, da bi že sedaj kaka vlast posredovala mej Rusijo in Japonsko so izmišljena. Istotako so izmišljena poročila, da v Harbinu mej ruskim vojaštvom divjata tifus in kolera.

Söul, 11. aprila. Potrjuje se, da so se Rusi umaknili preko reke Jalu. Tudi tu prevladuje mnenje, da hočejo Japonci izvabiti v Mandžurijo in ondi šele biti glavno bitko.

Petrograd, 11. aprila. Car Nikolaj je odlikoval ministra železnic, Hlkova, z redom belega orla.

Celovec, 11. aprila. Včerajšnji ustanovni shod slovenskega delavskega društva slovenski soc. demokrati preprečili. Vrši se vnovič prihodnjo nedeljo.

Dunaj, 11. aprila. „Montagspost“ poroča, da se delegacije snidejo meseca maja in da ni res, da bi bil rok za sklicanje drž. zbora odgođen na pozneje. Državni zbor se snide 18. ali 19. t. m.

Dunaj, 11. aprila. Imenovanje dr. Baura nadškofom v Olomucu je takorekoč gotova stvar. Sedaj je le še od dr. Baura odvisno, ako sprejme.

Opatija, 11. aprila. Laški zunanji minister Tittoni je odpotoval danes jutraj v Ankono, laški poslanik Avarna pa v Benetke.

Rim, 11. aprila. Iz Budimpešte se poroča glede vinske klavzule, da bo rešeno vprašanje tako, da se določi za italijansko vino posebna carina. Uvoz bo omejen in vino bo moralo imeti označeno gotovo kakovost. Glede popolnega konkretnega sporazumljenja v vseh političnih in gospodarskih točkah pripravlja grof Goluchovski na podlagi dogovorov v Opatiji nove predloge.

Madrid, 11. aprila. Kraljica vdova Kristina dementira vesti o atentatu na svojega sina. Kraljica pravi, da se je eksplozija izvršila pred palačo, ko je kralj že bil v svojem stanovanju.

Berolin, 11. aprila. Newyorški milijonar Heard se silno trudi, da bi postal kandidat za predsednika republike. Najel je 300 sob za agitacijo.

London, 11. aprila. Iz Tibeta poročajo, 50 angleških vojakov je dobilo vas Samundu zaseden od 200 Tibetancev, ki so na Angleže streljali. To kaže, da se namestavajo Tibetanci prodiranju Angležev upreti. Od Gyantse prihajajo številnejše tibetanske čete.

Budimpešta, 11. aprila. Vse slaščičarnice so zaorte, ker vsi slaščičarni stavkajo.

632 1-1

Rodbina **Franc Martinc** naznanja v lastnem imenu ostalih sorodnikov tužnim srcem prežalostno vest, da je v nedeljo, dne 10. t. m., ob 9. uri zvečer po dolgi mučni bolezni, previdena s svetotajstvi zamrla naša predobra gospa oziroma mati in tašča

Barbara Plank roj. Marenko

v 88. letu svoje starosti.

Pogreb predrage rajne vršil se bode v torek, dne 12. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Cerkvene ulice št. 5.

Predrago rajnko priporočamo v molitev in prijazen spomin.

Sv. maše za dušnice brale se bodo v farni cerkvi sv. Janeza Krstnika.

Ljubljana, 11. aprila 1904.

Mesto posebnega obvestila.

Precejšnjo množino

 zelenike

(Pušpana) ima naprodaj škofijski vrtnar pri Sv. Petru, Sv. Petra cesta št. 95 v Ljubljani. 926 2-1

 Nove

Šmarnice.

Dotiskane so nove Šmarnice: „Marija, mati dobrega svota“ — Spisal dr. Lavoslav Gregorec. — Dob vajo se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena izvodu 1 K 80 v., po pošti 20 v. več. 628 3-1

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lákov, pristnih angleških, za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodah po 1/4, 1/2, 1, in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde. Edino trpežao in najlepše mazilo za trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za pōde; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva. 288 50-15

Oljnatih barv, priznanih najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Seböfajda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, z jamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstnih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja

v Ljubljani.

630 1-1

Tuge polni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nepozabni in preljubi soprog, oče, tast in stari oče, gospod

MATIJA PERŠIN,

posestnik in gostilničar na Zg. Rožniku

v soboto dne 9. aprila 1904 ob 1/2 10. uri zvečer, previden s sv. zakramenti za umirajoče po kratki mučni bolezni v starosti 76 let mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega pokojnika se boče v ponedeljek, 11. aprila 1904, ob 4. uri popoldne z Rožnika prepeljalo na viško pokopališče k zadnjemu počitku.

Sv. maše za pokoj. rajnega se bodo brale pri čč. oo. frančiškanih v župni cerkvi in podružnicah.

Blagi pokojnik se priporoča v molitev in prijazen spomin.

Na Zg. Rožniku, 10. aprila 1904.

Jerica Peršin, soproga. — Roza dr. Kavčič-eva, hči — Dr. Jakob Kavčič c. kr. dež. sodn. svetnik, zet. — Danica, Zorka, Jelica, unukinje.

629 1-1

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani javlja tužno vest, da je njen dolgoletni načelnik nadzorstva,

častiti gospod

Alojzij Starè,

častni papežev komornik in posestnik v Ljubljani,

dne 10. aprila v starosti 68 let, preminul.

Pogreb prerano umrlega boče danes, dne 11. aprila 1904 ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče k sv. Krištofu.

Ljubljana, dne 11. aprila 1904

633 1-1

Tužnim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je iskreno ljubljani brat, prečastiti gospod

monsignor

Alojzij Starè

župnijski upravitelj v pok., častni komornik Nj. Svetosti papeža Pija X., apostolski sindik frančiškanske provincije sv. Križa itd.

danes v nedeljo, dne 10. aprila t. l., ob polu 1. uri po polnoči po kratki bolezni in sprejemu sv. zakramentov za umirajoče v 69. letu starosti popolnoma Bogu vdan izdihnil svojo blago dušo.

Truplo predragega rajnika boče v ponedeljek, dne 11. t. m., ob 5. uri popoldne v mrtvašnici pri sv. Krištofu slovesno blagoslovljeno in potem na pokopališču pokopano.

Svete maše zadušnice darovale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 10. aprila 1904.

Sestra in bratje.

Venci se na željo rajnika hvaležno odklonijo.

Žrebanje nepreklicno
23. aprila 1904.

Glavni dobitek
Kron **40.000** Kron

Srečke za sobe grevnice
po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Efektne dobitki se ne izplačajo v gotovini.

Krojaški salon za gospode Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg števil. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

Velika zahvala.

Podpisano županstvo se smatra dolžnim, izreči zahvalo vsem onim, kateri so o priliki požara, nastalega dne 4. aprila na Stari-Urhniki, tako točno prihiteli v pomoč, pogumno nastopili preteči nevarnosti nasproti in pripomogli rešiti Stari-Urniko pred veliko materijalno škodo.

Najpripravljenost pa se zahvaljuje požarnim stražam v Dolenjem- in Gorenjem-Logatcu, v Horjulu, Verdu in na Urhniki, katere so v zvezi take oddaljenosti in zbog neugodnega vremena tako hitro dospeli na lice mesta in pomagali zadušiti elementarno silo.

Županstvo na Urhniki

dne 8. aprila 1904.

Gabrijel-Viktor Jelovšek

627 1-1 župan.

Kuharica

dobi službo v župnišču male fare v ljubljanski okolici.

Več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“.

624 3-2

Zavod za mebliranje in dekoracije

FRANC DOBERLET, Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 10. ☼ Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste

od najnavadnejšega do najfinejšega.

Zaloga tapet, rolet, karnis za okna, zagrinjal, preprog.

1608 21

Največja izbira

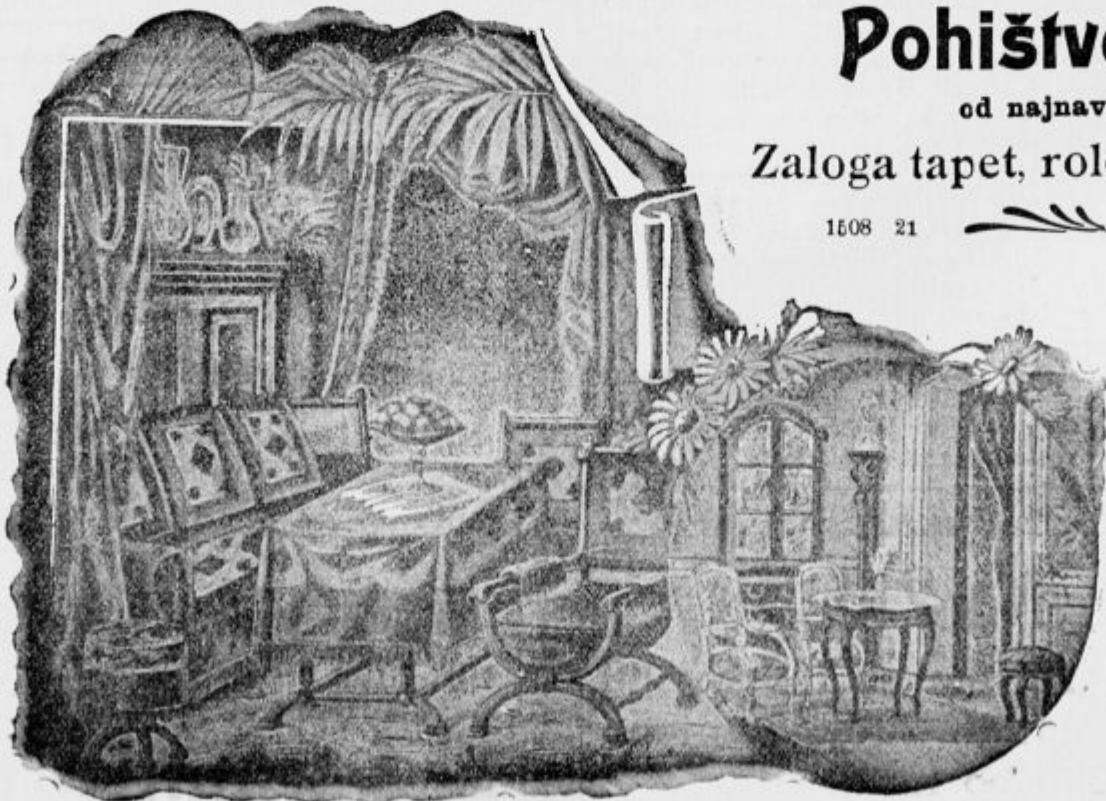
blaga za pohištvo

Enostavne in luksuriozne

ženitbene oprave, solidno in poceni izvršene.

Dekoracije.

Oprava celih stanovanj, hotelov in kopališč.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 316